

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

*м. Київ
КНУБА*

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

СУЧАСНА ПРАКТИКА ШКІЛ МАРІЇ МОНТЕССОРІ В УКРАЇНІ

Методика М. Монтессорі почала впроваджуватися в Україні у 1990-х роках після здобуття незалежності. Освітяни та батьки все більше звертали увагу на альтернативні системи навчання, які сприяють розвитку самостійності та критичного мислення у дітей. Перші офіційні школи М. Монтессорі в Україні з'явилися завдяки ініціативам приватних освітніх закладів та міжнародних організацій, які сприяли їхньому розвитку.

На сьогодні в Україні працює понад 100 шкіл і дитячих садків, що використовують елементи системи Монтессорі. Особливо популярними вони стали у великих містах, таких як Київ, Львів, Харків та Одеса. Приватні школи активно впроваджують цей метод, адже він приваблює батьків, які шукають альтернативу традиційній системі освіти.

Однією з найвідоміших шкіл Монтессорі в Україні є «Монтессорі Центр» у Києві, який працює за міжнародними стандартами АМІ (Association Montessori Internationale). Заклад пропонує навчання для дітей від 1,5 до 12 років і використовує класичну методику, включаючи підготовлене середовище, індивідуальний підхід та інтегровані освітні матеріали [3].

Ще одним прикладом є «Лабораторія Монтессорі» у Львові, яка працює за програмою, розробленою з урахуванням українських освітніх стандартів та міжнародного досвіду. Заклад орієнтований на ранній розвиток та початкову освіту, активно співпрацює з європейськими Монтессорі-школами [4].

Однією з ключових особливостей впровадження методики Монтессорі в Україні є адаптація навчальних програм до державних стандартів освіти. Хоча приватні школи можуть повністю працювати за системою Монтессорі, державні навчальні заклади змушені інтегрувати елементи цієї методики у межах загальноосвітньої програми [1, 2]. Також існує виклик із підготовкою педагогів. Оскільки методика вимагає спеціальної сертифікації, багато українських викладачів проходять навчання в міжнародних організаціях, таких як АМІ або Montessori Accreditation Council for Teacher Education (МАСТЕ). Деякі українські педагогічні університети почали включати курси з методики Монтессорі у свої навчальні програми.

Основними викликами для розвитку шкіл Монтесорі в Україні є:
висока вартість навчання у приватних школах, що робить методiku менш доступною для широкого загалу;

відсутність чіткої державної підтримки та офіційної інтеграції методики у загальнодержавну освітню систему;

недостатня кількість кваліфікованих педагогів, які мають міжнародну сертифікацію.

Попри ці труднощі, методика Монтесорі має великі перспективи розвитку в Україні. Однією з ключових особливостей методу Монтесорі є індивідуальний підхід до кожної дитини. Замість того, щоб нав'язувати єдиний навчальний план, методика дозволяє дітям навчатися у власному темпі та відповідно до їхніх інтересів. Вчитель у класі виступає не інструктором, а спостерігачем і наставником, який допомагає дитині знайти оптимальні шляхи для пізнання світу. Дослідження показують, що такий підхід сприяє розвитку самостійності, критичного мислення та здатності до самонавчання. Діти, які навчаються за методом Монтесорі, демонструють вищий рівень мотивації та зосередженості у порівнянні з тими, хто проходить традиційне навчання [5].

Марія Монтесорі вважала, що діти найкраще навчаються тоді, коли мають свободу вибору. У класах Монтесорі діти можуть самостійно обирати навчальні матеріали, вирішувати, чим займатися, та встановлювати власний темп роботи. Це формує в них відповідальність за власне навчання та розвиває навички прийняття рішень [6].

Проте свобода у навчанні не означає хаос. Класні приміщення організовані так, щоб підтримувати порядок і дисципліну. Вчителі заохочують дітей дотримуватися правил та працювати в гармонії з іншими учнями.

Марія Монтесорі розробила концепцію «підготовленого середовища», яке має сприяти природному розвитку дитини. У класах використовуються спеціально створені навчальні матеріали, які допомагають дітям досліджувати світ через гру та практичну діяльність. Кожен предмет у класі має свою мету. Наприклад, сенсорні матеріали допомагають дітям розвивати відчуття форми, кольору, текстури, ваги та температури. Такі матеріали, як "Рожеві вежі" або "Циліндри Монтесорі", сприяють розвитку дрібної моторики та просторового мислення [7].

Таким чином, методика Монтесорі в Україні має значний потенціал, хоча й стикається з певними труднощами у впровадженні. Вона продовжує розвиватися, знаходячи підтримку серед батьків та педагогічної спільноти.

Уряд та освітні організації все більше звертають увагу на необхідність реформування системи дошкільної та початкової освіти. Впровадження інтегрованих підходів, зокрема через підтримку навчання педагогів, відкриття

нових сертифікованих центрів та популяризацію методу серед батьків, може сприяти подальшому поширенню системи Монтесорі в Україні.

Список використаних джерел

1. Міністерство освіти і науки України. *Інноваційні педагогічні підходи в освіті*. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/37/9.pdf>
2. Lillard, A. S. *Montessori: The Science Behind the Genius*. Oxford University Press. 2017.
3. Офіційний сайт «Montessori Center». URL: <https://www.montessori.ua>
4. Лабораторія Монтесорі Львів. URL: https://www.facebook.com/LvivMontessoriSchool/?locale=uk_UA
5. Lillard, A. S. (2017). *Montessori: The Science Behind the Genius*. Oxford University Press (34)(112)(156-160)(198)
6. Standing, E. M. (1998). *Maria Montessori: Her Life and Work*. Plume.
7. Lillard, P. P. (1972). *Montessori: A Modern Approach*. Schocken(15)(101-105)(130)
8. Красильник Ю.С., Корчова Г.Л., Руденко М.В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання. Київ: КНУБА, 2021. 156 с.
9. Корчова Г. Л. Кліпове мислення як науково-методична проблема у професійній освіті // *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. Вип. 1/2022 (132). Кременчук: КрНУ, 2022. С. 49-53.
10. Корчова Г.Л., Корчовий М.М. Профілактика статевих девіацій у молодіжному середовищі: навч. посібник. К.: “Хай-Тек-Прес”, 2007. 140 с.
11. Лапаєнко С. В. Монтесорі-педагогіка як сучасна освітня методика розвитку особистості // Наукова конференція професорсько-викладацького складу, аспірантів, студентів та співробітників відокремлених структурних підрозділів університету. – Київ: Національний транспортний університет, 2025. – Вип. 81. – С. 69. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1yt30LyR_z-BQLiFYIMw8RDMgRfKRpZvW/view.

УДК 159.923.2:373.3

Шкрабак Юлія Володимирівна,

здобувач вищої освіти академічної групи ПСБЗ-22

Державного податкового університету;

науковий керівник: Калениченко Руслан Арсенович,

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти

Київського національного університету будівництва і архітектури;

доцент кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Державного податкового університету

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УЯВИ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У сучасних умовах розвитку освіти зростає увага до вивчення пізнавальних процесів дітей, зокрема уяви, як важливої складової психічного розвитку особистості. Молодший шкільний вік є сенситивним періодом для розвитку уяви, оскільки саме на цьому етапі відбувається перехід від ігрової

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net